

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Rechtbank Amsterdam 17 mei 2022, AB 2023/12, m.nt. T. Barkhuysen en L.C. van Boven (digitale schermafdruk is besluit)

Barkhuysen, T.; Boven, L.C. van

Citation

Barkhuysen, T., & Boven, L. C. van. (2023). Rechtbank Amsterdam 17 mei 2022, AB 2023/12, m.nt. T. Barkhuysen en L.C. van Boven (digitale schermafdruk is besluit). *Ab Rechtspraak Bestuursrecht*, 2023(2), 70-73. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3665740>

Version: Publisher's Version
License: [Leiden University Non-exclusive license](#)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3665740>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

noemde grond niet nader betreft bij de beoordeling van het hoger beroep?

2. De Zorgverzekeringswet (Zvw) legt op allen die in Nederland verblijven een verzekeringsplicht (art. 2 lid 1). Verzekeringplichtigen die niet aan deze plicht voldoen of niet de verschuldigde premie betalen aan de zorgverzekeraar, worden door CAK gedwongen alsnog aan deze wettelijke norm te voldoen. CAK kan de betrokkene een bestuurlijke boete opleggen (art. 9b Zvw), een tweede boete opleggen (art. 9c Zvw) en voor de betrokkene een zorgverzekering afsluiten (art. 9d Zvw). Aldus zijn en blijven alle in Nederland verblijvende personen verzekerd voor het basispakket van de Zvw (art. 10). Niemand hoeft aldus te vrezen geen gebruik te kunnen maken van de verzekerde noodzakelijke zorg wegens het niet afsluiten van of niet betalen voor een zorgverzekering.

3. In de bovenstaande zaak had de zorgverzekeraar van appellant – DSW – bij CAK gemeld dat appellant zijn premies niet had betaald en evenmin had voldaan aan de aanmaningen. Een dergelijke melding als wanbetaler door de zorgverzekeraar is toegestaan op grond van art. 18c Zvw. Eerder heeft de Centrale Raad al geoordeeld dat tegen een dergelijke aanmelding als wanbetaler geen bezwaar bij CAK en beroep bij de bestuursrechter mogelijk zijn (zie eerder CRvB 13 februari 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:464; CRvB 18 juli 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:2716 en CRvB 19 april 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:1486). Onder verwijzing naar een andere uitspraak van de Raad (CRvB 28 februari 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:565; eerder genoemd in CRvB 26 oktober 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:4111 en later herhaald in CRvB 26 februari 2020, AB 2020/200, m.nt. A.C. Hendriks), oordeelt de Raad thans dat deze uitsluiting van de bestuursrechtelijke rechtsbescherming geen schending oplevert van art. 6 EVRM (recht op een eerlijk proces). De betrokkene heeft na een dergelijke keuze van de wetgever nog toegang tot de civiele rechter. Dat is een terechte conclusie. Dit betekent ook in bovenstaande zaak dat dit onderdeel van het hoger beroep niet-ontvankelijk is, met de toevoeging dat dit klachtonderdeel feitelijk betrekking had op het handelen van DSW maar door appellant was ingediend tegen CAK. Voor de Raad maakt dit geen verschil van belang.

4. Appellant had voorts gronden aangevoerd tegen de wijze van betaling van de bestuursrechtelijke premie, die daadwerkelijk door CAK aan hem was opgelegd. Ook met betrekking tot deze grond had appellant zich op het standpunt gesteld dat de Zvw discriminerend is ten opzichte van intersekse personen. De Centrale Raad is over dit punt zeer kort. Hij overweegt dat deze beroepsgrond niet slaagt. Volgens de Raad staan de verplichting tot verzekering, de verschuldigd-

heid van premies en de wijze van betaling los van 'het geslacht van een persoon of de afwezigheid daarvan' en zijn aldus niet discriminerend (r.o. 4.2). Hoewel ik me afvraag of 'het geslacht van een persoon of de afwezigheid daarvan' de juiste aanduiding is van een intersekse persoon, wordt uit de uitspraak niet duidelijk wat appellant nu precies met deze niet-onderbouwde grond bedoelde. Ging het over de door de basisverzekering van de Zvw vergoede vormen van zorg, die niet aansluiten bij bepaalde behoeften van intersekse personen? Wilde hij juist voor intersekse personen andere vormen van verzekerde zorg (ongelijke behandeling van ongelijke gevallen)? Bedoelde appellant iets anders? We weten het niet, omdat appellant volgens de Raad deze grond niet nader had onderbouwd. Dat is juridisch gezien jammer, gelet op de omstandigheid dat dit voor het eerst is dat bij de Raad is verwezen naar de gestelde discriminatie door de Zvw van intersekse personen. In ieder geval heeft appellant deze unieke grond niet op overtuigende wijze naar voren gebracht, reden waarom de Raad deze grond ongegrond verklaart.

5. Dat de Centrale Raad in de hierboven genoemde uitspraak niet nader ingaat op de gestelde discriminatie van intersekse personen is aldus begrijpelijk. Kennelijk heeft appellant dit punt dusdanig beknopt naar voren gebracht, dat de Raad dit niet in verband kon brengen met de aan appellant opgelegde bestuursrechtelijke boete. Ook anderszins lijkt er geen logisch verband te bestaan tussen een bestuursrechtelijke boete en discriminatie van intersekse personen door een wet, gesteld dat appellant had kunnen aantonen dat hij door deze discriminatie in zijn rechten en belangen was geraakt. Aldus zal de eventuele discriminatie van intersekse personen in een toekomstige zaak nader aan de orde moeten komen. Hopelijk dat partijen deze grond dan beter kunnen onderbouwen.

A.C. Hendriks

AB 2023/12

RECHTBANK AMSTERDAM

17 mei 2022, nr. AMS 21/5164 en AMS 22/326

(Mr. A.C. Loman)

m.nt. T. Barkhuysen en L.C. van Boven*

Art. 1:3 Awb

ECLI:NL:RBAMS:2022:3066

Besluitbegrip art. 1:3 Awb. Digitalisering. Af-druk scherm. Mededeling op scherm gericht

* L.C. van Boven is advocaat bij Stibbe Amsterdam.

op rechtsgevolg. Er is sprake van een appellaal besluit.

De schermafdruk, overgelegd bij het beroepschrift, vermeldt: "U hebt helaas geen recht op de TONK omdat uw woonlasten te laag zijn. U kunt het formulier niet verder invullen."

In het bestreden besluit 1 wordt overwogen dat wanneer bij het online aanvragen uit het invullen van de vragen blijkt dat men niet aan de eisen voldoet, het systeem ervoor zorgt dat verder niet kan worden ingevuld. De aanvrager ontvangt dan geen besluit, aldus het college. Echter, dit maakt naar het oordeel van de rechtbank niet dat de schermafdruk niet kan kwalificeren als besluit. Ook e-mails kunnen worden aangemerkt als besluiten in de zin van artikel 1:3 van de Awb, indien zij aan de overige voorwaarden voldoen. In dit geval is de mededeling van de schermafdruk op rechtsgevolg gericht want aan eiser wordt een aanvraag om een vergoeding geweigerd. Ten slotte wordt ook vermeld waarom hij geen vergoeding krijgt, namelijk omdat zijn woonlasten te laag zijn. De rechtbank is daarom van oordeel dat de schermafdruk van de mededeling aan eiser dat hij niet in aanmerking komt voor een vergoeding op grond van de TONK wel een besluit is als bedoeld in artikel 1:3 van de Awb.

Uitspraak van de enkelvoudige kamer van 17 mei 2022 in de zaken tussen:

Eiser,
en

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam, verweerder (gem.: H. van Golberdinge).

Partijen worden hierna aangeduid als eiser en het college.

Procesverloop

AMS 21/5164

Bij besluit van 4 oktober 2021 (het bestreden besluit 1) heeft het college het bezwaar van eiser tegen een schermafdruk niet-ontvankelijk verklaard.

AMS 22/326

Bij besluit van 22 oktober 2021 (het primaire besluit) heeft het college de schriftelijke aanvraag voor de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (hierna: TONK) over de periode 1 januari 2021 tot en met 30 september 2020 afgewezen.

Bij besluit van 8 december 2021 (het bestreden besluit 2) heeft het college het bezwaar van eiser ongegrond verklaard.

In beide zaken

Eiser heeft tegen beide bestreden besluiten beroep ingesteld.

Het college heeft een verweerschrift ingediend.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 5 april 2022. Eiser is verschenen. Het college heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn gemachtigde.

Overwegingen

Wat aan deze procedure voorafging

1. Eiser heeft op 1 augustus 2021 online een aanvraag ingediend op grond van de Tonk. Aan de hand van de door eiser verstrekte en online ingevoerde informatie, werd eiser online meegedeeld dat hij geen recht heeft op Tonk, omdat zijn woonlasten te laag zijn en dat hij het online aanvraagformulier niet verder in kon vullen. Vervolgens heeft eiser op 9 augustus 2021 tegen de schermafdruk van de online-aanvraag bezwaar gemaakt.

2. Bij het bestreden besluit 1 heeft het college het bezwaar van eiser ongegrond verklaard, omdat het bezwaar niet tegen een besluit als bedoeld in artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is gericht.

3. Op 13 oktober 2021 is eiser in de gelegenheid gesteld om middels een formulier een schriftelijke aanvraag TONK te doen. Die aanvraag is afgewezen bij het primaire besluit van 22 oktober 2021. Eiser voldoet niet aan de voorwaarden voor toekenning. Het bezwaar van eiser is vervolgens ongegrond verklaard.

In zaak AMS 21/5164

4.1 De schermafdruk, overgelegd bij het beroepschrift, vermeldt: *U hebt helaas geen recht op de TONK omdat uw woonlasten te laag zijn. U kunt het formulier niet verder invullen.*

4.2 In het bestreden besluit 1 wordt overwogen dat wanneer bij het online aanvragen uit het invullen van de vragen blijkt dat men niet aan de eisen voldoet, het systeem ervoor zorgt dat verder niet kan ingevuld. De aanvrager ontvangt dan geen besluit, aldus het college. Echter, dit maakt naar het oordeel van de rechtbank niet dat de schermafdruk niet kan kwalificeren als besluit. Ook e-mails kunnen worden aangemerkt als besluiten in de zin van artikel 1:3 van de Awb, indien zij aan de overige voorwaarden voldoen. In dit geval is de mededeling van de schermafdruk op rechtsgevolg gericht want aan eiser wordt een aanvraag om een vergoeding geweigerd. Ten slotte wordt ook vermeld waarom hij geen vergoeding krijgt, namelijk omdat zijn woonlasten te laag zijn. De rechtbank is daarom van oordeel dat

de schermafdruk van de mededeling aan eiser dat hij niet in aanmerking komt voor een vergoeding op grond van de TONK wel een besluit is als bedoeld in artikel 1:3 van de Awb.

4.3. Het beroep is gegrond. Het bestreden besluit 1 zal worden vernietigd. De rechtbank zal niet bepalen dat het college een nieuw besluit neemt op het bezwaar van eiser, omdat dit al gebeurd is naar aanleiding van zijn schriftelijke aanvraag die hierna wordt besproken. Omdat het beroep gegrond wordt verklaard, dient het college het door eiser betaalde griffierecht aan hem te vergoeden.

In zaak AMS 22/326

5.1 De aanvraag van eiser is afgewezen, omdat zijn woonlasten in januari 2021 lager waren dan € 330,-.

5.2 In artikel 3 over de noodzakelijke woonkosten van de in Amsterdam geldende beleidsregels TONK¹ staat het volgende vermeld:

Lid 1: De tegemoetkoming TONK kan betrekking hebben op de volgende voor de aanvrager bestaande woonkosten:

- a. in het geval van een huurwoning: de kale huur;
- b. in het geval van een eigen woning: de verschuldigde hypotheekrente, de erfpachtcanon, indien deze niet is afgekocht, en een bedrag van € 100 voor andere kosten.

Lid 2: Voor het bepalen van de voor de aanvrager bestaande woonkosten wordt als peilmaand januari 2021 gehanteerd.

In artikel 5, zesde lid, wordt bepaald dat van een inkomen tot aan het sociaal minimum de aanvrager geacht wordt € 430 per maand te kunnen betalen aan noodzakelijke woonkosten als bedoeld in artikel 3.

5.3 Eiser voert, kort samengevat, aan dat het college zich ten onrechte op het standpunt stelt dat de aflossingen op zijn hypotheeklening niet als woonkosten bij de TONK-aanvraag in aanmerking kunnen worden genomen. Volgens eiser, hij verwijst daarvoor naar informatie van het Nibud, komen niet alleen de hypotheekrente en de erfpachtcanon voor vergoeding in aanmerking maar ook de aflossingen op de lening.

5.4 De rechtbank overweegt hierover dat uit de door eiser overgelegde gegevens van zijn hypotheekverstrekker (betaalde rente in 2020 € 1.858 en aflossing per maand € 47) en de gegevens met betrekking tot de erfpachtcanon (per jaar € 1.188) blijkt dat de woonkosten niet meer

zijn dan € 330 per maand, ook als de aflossingen worden meegeteld. Daar komt nog bij dat eiser ter zitting heeft vermeld dat de gegevens van de hypotheekverstrekker ten aanzien van betalingen door hem niet kloppen, omdat hij al jaren niets heeft betaald aan de bank vanwege een geschil. Wat daar ook van zij, uit het voorgaande volgt dat het college de door eiser aangevraagde woonkostenvergoeding terecht heeft geweigerd.

5.5 Het beroep zal daarom ongegrond worden verklaard.

Beslissing

De rechtbank:

In zaak 21/5164

- verklaart het beroep gegrond;
- vernietigt het bestreden besluit 1;
- bepaalt dat het college het griffierecht van € 49,- aan eiser vergoed.

In zaak 22/326

- verklaart het beroep ongegrond.

Noot

1. De hier gepubliceerde uitspraak is het signaleren waard omdat het (voor zover wij weten) de eerste uitspraak is waarin de bestuursrechter oordeelt dat een digitale schermafdruk een besluit in de zin van artikel 1:3 Awb kan zijn. Met de alsmaar toenemende digitalisering is deze uitspraak niet alleen terecht maar vooral ook noodzakelijk om het recht op toegang tot de rechter te kunnen blijven waarborgen.

2. Eiser in de hier opgenomen uitspraak heeft met een digitaal aanvraagformulier bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam een tegemoetkoming aangevraagd op grond van de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). Deze tijdens de COVID-19-pandemie in het leven geroepen (en inmiddels afgeschafte) noodmaatregel bood een tegemoetkoming aan huishoudens die als gevolg van een inkomensterugval hun noodzakelijke kosten niet meer konden betalen uit dat inkomen. Na het invoeren van de gevraagde informatie werd eiser online medegedeeld dat hij geen recht had op TONK omdat zijn woonlasten te laag zijn. Eiser kon het formulier niet verder invullen en maakte daarvan een schermafdruk. Zijn bezwaar gericht tegen de afwijzing (vastgelegd op die schermafdruk) werd door het college niet-ontvankelijk verklaard.

3. Het gebruik van digitale aanvraagformulieren komt vaak voor. Binnenlandsbestuur.nl vermeldt dat steeds meer gemeenten gebruikmaken van digitale aanvraagformulieren. Een simpele zoekopdracht op het internet leert dat legio ge-

¹ Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam houdende regels omtrent het vergoeden van hoge woonlasten voor huishoudens met een inkomensterugval in verband met de coronacrisis (Tijdelijke beleidsregels TONK Amsterdam)

meenten digitale aanvraagformulieren gebruiken voor het aanvragen van tegemoetkomingen, uitkeringen en toeslagen. Denk bijvoorbeeld aan bijstandsuitkeringen. Ook de aanvraag van energietoeslag tijdens de huidige energiecrisis gaat (vaak) digitaal. Volgens genoemde website kunnen gemeenten daarmee burgers snel en goed helpen en tegelijk lange rijen aan de balie voorkomen. Een bijkomend voordeel zou zijn dat de online aanvragen uniform binnen komen. En wellicht ook dat het de stroom aan bezwaarschriften enigszins dempt...?

4. Hoewel het nut (met name gezien de efficiëntie) van een digitaal aanvraagformulier duidelijk is, ligt natuurlijk het gevaar op de loer dat daarmee aan rechtsbescherming wordt ingeboet – nog los van bezwaren over toegang tot dergelijke regelingen voor digitaal minderbegaafden en/of -be-deelden. De casus die leidde tot de hier opgenomen uitspraak is daar een sprekend voorbeeld van. Ongetwijfeld zullen er namelijk meer TONK-aanvragen zijn afgewezen met het formulier, maar die personen hebben géén bezwaar gemaakt omdat zij simpelweg niet wisten dat dat kon, of zij legden zich neer bij de ontvankelijkheidsbeslissing van het bestuursorgaan en gingen niet in beroep bij de bestuursrechter. Dat in dit geval het college van de gemeente Amsterdam meent dat een afwijzing van zo'n digitale aanvraag geen besluit is, is ongewenst. Dit, temeer nu degenen die een aanvraag om tegemoetkoming, toeslag, uitkering of anderszins doen, vaak juist degenen zijn die (rechts)bescherming het hardst nodig hebben. Denk in het kader van energietoeslag aan studenten die massaal in bezwaar (willen) gaan omdat zij daarop geen recht (zouden) hebben, terwijl zij vaak met een laag inkomen in slecht geïsoleerde huizen wonen.

5. De uitkomst in de hier opgenomen uitspraak is wat ons betreft dan ook de enige juiste. Het roept tegelijk de vraag op waarom er niet 'gewoon' een digitale bezwaarfunctie zit in dergelijke aanvraagformulieren. Of tenminste een verwijzing en uitleg over het maken van bezwaar via de traditionele papieren methode. Door daarvan af te zien laadt een gemeente op zijn minst de verdenking op zich bezwaren te willen voorkomen. Dat is onjuist en ook in strijd met doel en strekking van de verplichting een rechtsmiddelverwijzing op te nemen zoals die volgt uit artikel 3:45 Awb. Overigens zijn er ook gemeenten die dit wel keurig doen.

6. Voor de eiser in kwestie maakt de uitkomst verder weinig uit voor de toekenning van de gevraagde tegemoetkoming: na een tweede (schriftelijke) aanvraag volgde opnieuw afwijzing van de aanvraag en de beslissing op het bezwaar tegen die afwijzing houdt stand bij de bestuursrechter.

T. Barkhuysen en L.C. van Boven

AB 2023/13

RECHTBANK MIDDEN-NEDERLAND

13 april 2022, nr. UTR 21/3896

(Mr. J.H. Lange)

m.nt. C.A. Keppel en A. Drahmann*

Art. 6:11 Awb; art. 6 lid 5 Wob

ECLI:NL:RBMNE:2022:1668

Openbaarheid van bestuur. Geen verschoonbare termijnoverschrijding.

De rechtbank is van oordeel dat het bezwaarschrift van eiser te laat is ingediend. Een bezwaarschrift moet worden ingediend binnen zes weken nadat het besluit is bekendgemaakt. In dit geval is het besluit van verweerder bekendgemaakt op 24 juli 2020. Dat de feitelijke verstrekking van de bij het besluit behorende informatie plaats heeft gevonden op 2 februari 2021 maakt dat niet anders. De feitelijke verstrekking van gevraagde informatie dient los te worden gezien van de besluitvorming omtrent een verzoek. Bij een andere opvatting zou het bepaalde in artikel 6, vijfde lid, van de Wob (zie overweging 1) zonder betekenis zijn. Het bezwaarschrift had dus uiterlijk op 4 september 2020 door verweerder ontvangen moeten zijn. Eiser heeft op 8 maart 2021 zijn bezwaarschrift ingediend. Dat is dus te laat. De hoofdregel is dan dat verweerder het bezwaar niet inhoudelijk behandelt en het bezwaar niet-ontvankelijk verklaart. De rechtbank begrijpt dat wettelijke termijnen voor een niet-jurist soms verwarrend kunnen zijn, maar dat maakt het oordeel niet anders.

Naar het oordeel van de rechtbank heeft eiser geen geldige reden gegeven die zou moeten leiden tot het oordeel dat deze termijnoverschrijding verschoonbaar is. In het primaire besluit staat op pagina 4 – kort samengevat – dat het openbaar maken van de testresultaten kan leiden tot reputatieschade van betrokkenen en daarom wordt deze informatie door verweerder onleesbaar gemaakt met toepassing van artikel 10, tweede lid, onder g, van de Wob. Hierin ziet de rechtbank voldoende aanleiding voor eiser om bezwaar te maken tegen het primaire besluit en dat eiser er dus redelijkerwijs niet vanuit kon gaan dat hij wel informatie over de hoeveelheid NDMA die is aangetroffen in metingen van ranitidine zou ontvangen van verweerder. De rechtbank heeft begrip voor het belang van eiser bij een inhoudelijke beoordeling van zijn Wob-verzoek, maar ziet geen aanknopingspunten om te oordelen dat er

* C.A. (Claudia) Keppel is student aan de master Staats- en bestuursrecht en A. (Annemarie) Drahmann is universitair hoofddocent aan de afdeling Staats- en bestuursrecht van de Universiteit Leiden.